

DE VLAAMSE MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Procedure voor de Uitrol van de UiTPAS in Vlaanderen

1. INHOUDELIJK

Het Vlaams Regeerakkoord 2014-2019 hecht belang aan het verwezenlijken van eenieders recht op culturele ontplooiing. De UiTPAS is het instrument bij uitstek om cultuurparticipatie te stimuleren, met bijzondere aandacht voor de kwetsbare en diverse groep mensen in armoede die de weg naar cultuur, en vrijetijd moeilijk vinden.

We maken de UiTPas beschikbaar in heel Vlaanderen, zodat we de veelheid aan kortings-, voordeel-, klanten- en kansenpassen terugbrengen tot één geautomatiseerd systeem. Mensen in armoede kunnen zo op een niet-stigmatiserende manier participeren (Vlaams Regeerakkoord 2014-2019, pg. 132).

1.1. Er op UIT met de UiTPAS

Zowel op het Vlaamse als lokale niveau bestaan er allerlei instrumenten (lokale netwerken, Fonds Vrijetijdsparticipatie...) die inzetten op het verhogen van vrijetijdsdeelname. De UiTPAS is niet één van de instrumenten in rij, maar werkt complementair en versterkend, bovenal door de lokale inbedding en de noodzaak van een achterliggende beleidsvisie. Al deze instrumenten vullen elkaar aan, en zijn in zekere zin voorwaardelijk voor het welslagen van een duurzaam participatiebeleid.

Concreet is de UiTPAS een spaar- en voordeelkaart die iedereen stimuleert om meer en anders te participeren door punten te sparen die omgeruild kunnen worden in voordelen. Lokale besturen kunnen vrijwillig intekenen op het UiTPAS-systeem en krijgen zowel inhoudelijk als vormelijk redelijk wat beslissingsruimte (o.a. aansluiting bij de look&feel van de regio/stad, wie in aanmerking komt voor het kansentarif...). De Vlaamse Regering keurde in oktober 2013 wel een aantal verplichte beoordelingscriteria goed, waaraan de UiTPAS-regio's moeten voldoen (cf. infra). Het systeem biedt eveneens de gelegenheid aan lokale besturen om marketing- en promotiestrategieën te verbeteren en op elkaar af te stemmen. Ook het integreren, digitaliseren en automatiseren van allerlei andere kaarten en kortingssystemen (vb. bibliotheekkaart) wordt mogelijk gemaakt met de UiTPAS.

AANDACHT MENSEN IN ARMOEDE

Mensen in armoede kunnen met de UiTPAS op niet-stigmatiserende wijze en tegen kansentarif participeren aan een breed cultuur- en vrijetijdsaanbod. Lokale aanbieders die zich inschrijven in het UiTPAS-systeem bieden allemaal het kansentarif aan, en engageren zich tot

de derving van een gedeelte van de ticketprijs (solidaire kostendeling). De UiTPAS is bovendien een uitgelezen kapstok om in een lokale context allerlei drempelverlagende toeleidingsmethodieken ingang te doen vinden die nodig zijn om mensen effectief te laten participeren. In het bijzonder stimuleert het lokale welzijnsactoren, cultuuraanbieders, en gemeentelijke diensten om rond de tafel te gaan zitten en een structurele dialoog op te starten over de realisatie van duurzame vrijetijdsparticipatie van mensen in armoede.

1.2. Wat ging vooraf?

PROEFPROJECT

In juli 2011 keurde de toenmalige Vlaamse Regering de financiering van een proefproject voor de Vlaamse vrijetijdspas (UiTPAS) in de pilootregio Aalst, Erpe-Mere, Haaltert en Lede (HELA) goed (VR 2011 2207 DOC.0765BIS). Na een voorbereidende fase, waarin het technologische systeem vorm kreeg, werd op 4 juni 2012 het proefproject effectief gelanceerd in de pilootregio HELA. Het proefproject liep tot december 2013, waarna het grondig werd geëvalueerd.

EVALUATIE PROEFPROJECT

Hoewel de evaluatieperiode van het proefproject erg kort was (anderhalf jaar), wezen de participatiecijfers uit het onderzoek van het Steunpunt voor Beleidsrelevant Onderzoek Cultuur al op een aantal positieve effecten, zeker wat de vrijetijdsparticipatie van mensen in armoede betreft. UiTPAS-houders aan kansentarif participeren meer, hebben meer interesse in het diverse aanbod en ontdekken nieuwe activiteiten die ze veelal positief waarderen. Uit oriëntatietests die CultuurNet in opdracht van de voormalige Vlaamse Regering uitvoerde in een twaalfstal steden, gemeenten en regio's bleek overigens dat de pertinente aandacht voor de deelname van mensen in armoede de sterkste motivator is om de UiTPAS lokaal te introduceren.

Globaal genomen toont het proefproject aan dat de UiTPAS een krachtig communicatie-instrument is dat een geïntegreerd platform aanbiedt voor promotie van het brede vrijetijdsaanbod. Het is een gebruiksvriendelijke applicatie met meerdere innovatieve toepassingen, zoals het gebruik van near field technologie (NFC) om de participatie van deelnemers te registreren. Bovendien werd de UiTPAS structureel ingebed in de dagelijkse werking van de lokale diensten, zowel op strategisch als operationeel niveau. Sectoroverschrijdende samenwerking is per slot van rekening één van de succesfactoren van de UiTPAS.

GOEDKEURING UITROL IN VLAANDEREN

Op basis van de uitgebreide evaluatie keurde de toenmalige Vlaamse Regering op 20 december 2013 de stapsgewijze uitrol van de UiTPAS in Vlaanderen goed (VR 2013 2012 DOC.1551/1 en DOC.1551/9BIS). De implementatie van de UiTPAS in de steden Gent en Oostende, en in de regio's Kortrijk en Turnhout wordt in de loop van 2014 voorbereid. Om deze gefaseerde uitrol te realiseren wordt CultuurNet Vlaanderen jaarlijks voor 771.000€ gesubsidieerd vanuit het begrotingsartikel HBO/1HC-H-2-D/WT.

Daarnaast verving de Vlaamse Gemeenschapscommissie begin februari 2014 de Cultuurwaardebon door een Brusselse variant van de UiTPAS, de PasPartoe. De coördinatie ervan is in handen de VGC in samenwerking met het Muntpunt. Op dit moment zijn er al 4.270 pashouders, waarvan 65% recht heeft op kansentarif. Ook in de pilootregio wordt de UiTPAS voortgezet en is er sinds kort een UiTPAS-manager aangesteld.

1.3. Uitrol van de UiTPAS in Vlaanderen – 2014

Zoals de Vlaamse Regering eind 2013 besliste, worden in 2014 alle voorbereidingen getroffen om de UiTPAS in vier bijkomende regio's uit te rollen (VR 2013 2012 DOC.1551/1).

Gent is vanaf 13 september 2014 van start gegaan met de UiTPAS. Ze doet dit in een gefaseerde uitrol waarbij eerst de stedelijke en grootste vrijetijdsaanbieders, en vanaf januari 2015 andere organisatoren en belangrijke commerciële partners (vb. KAA Gent), instappen. De stad organiseerde ook een vrijetijdsbevraging i.s.m. CultuurNet en de Universiteit Gent die peilt naar het participatiegedrag van de Gentenaars en die, na een herhaling van de bevraging in 2016, de eerste effecten van de UiTPAS wil meten.

In de regio Kortrijk is er al jaren een sterke intergemeentelijke samenwerking, wat het mogelijk maakt om onmiddellijk in de 13 gemeenten (Anzegem, Avelgem, Deerlijk, Harelbeke, Kortrijk, Kuurne, Lendelede, Menen, Spiere-Helkijn, Waregem, Wervik, Wevelgem en Zwevegem) tegelijk uit te rollen. Het Overleg Cultuur Regio Kortrijk, een samenwerkingsverband tussen 13 gemeenten rond culturele materies, zal de voorbereidende en operationele opvolging van de UiTPAS doen.

In Oostende werden er in het verleden al een heleboel vrijetijdspassen ontwikkeld (Cultuurkans, Kunstkans, Sportkans...); de UiTPAS is het ideale instrument om al deze passen op elkaar af te stemmen. Ook hier wordt stapsgewijs gewerkt, vanaf mei 2015 zal enkel de Cultuurkans en het stedelijk aanbod worden opgenomen. In een latere fase kunnen andere aanbieders aansluiten.

In de regio Turnhout moet de politieke gedragenheid voor een lancering eind 2015-begin 2016 nog formeel bevestigd worden. Concrete voorbereidingen voor de opstart zullen pas vanaf 2015 aanvangen. De intergemeentelijke projectvereniging Stadsregio Turnhout zal een belangrijke rol toebedeeld krijgen in de uitrol.

1.4. Uitrol van de UiTPAS in Vlaanderen - post-2014: ontwerpprocedure algemene oproep

Naast de verdere uitrol in een aantal steden en regio's in de loop van 2014, besliste de Vlaamse Regering op 20 december 2013 ook dat er een kader dient ontwikkeld te worden op basis waarvan alle lokale besturen die met een UiTPAS willen starten, zich kandidaat kunnen stellen (VR 2013 2012 DOC.1551/1). Het opzet van de procedure die in deze nota wordt toegelicht, is het garanderen van de kwaliteit van de uitrol van de UiTPAS in Vlaanderen, en dit op basis van de criteria die reeds op 4 oktober 2013 door de Vlaamse Regering werden goedgekeurd (VR 2013 0410 DOC. 1048/1). Er zijn enerzijds verplichte beoordelingscriteria waar de kandidaten aan moeten voldoen, en anderzijds een aantal bijkomende kwalitatieve beoordelingscriteria die het dossier sterker kunnen maken (cf. bijlage Nota aan de VR 4oktober2013).

- **Verplichte beoordelingscriteria:** geïntegreerd vrijetijdsbeleid, geïntegreerd participatiebeleid (met aandacht voor mensen in armoede), divers en uitgebreid aanbod, uitgewerkt zakelijk model, intergemeentelijke samenwerking, herkenbaarheid Vlaamse UiTPAS.
- **Extra beoordelingscriteria:** rechthebbenden kansentarif, integratie bestaande passen.

In uitvoering van de beslissing van de Vlaamse Regering van 20 december 2013 wordt vzw CultuurNet Vlaanderen belast om voor de selectie van de lokale besturen die met de UiTPAS willen starten een van de volgende procedures na te leven:

1. Het afsluiten van een overeenkomst met het lokale bestuur

De gemeenten of regio's die geen enkele ondersteuning van CultuurNet wensen of nodig achten, sluiten onmiddellijk met CultuurNet een overeenkomst. De gemeenten of regio's worden via de overeenkomst wel verplicht om aan de criteria (cf. infra) te voldoen.

2. Het afsluiten van een overeenkomst met het lokale bestuur, na goedkeuring van hun aanvraag voor een gratis ondersteuning tijdens de opstart- en implementatiefase.

Een beoordelingsprocedure bepaalt welke steden, gemeenten of regio's tijdens de opstart- en implementatiefase gratis ondersteuning krijgen van CultuurNet met de middelen die de Vlaamse Gemeenschap hiervoor ter beschikking stelde via het eerste addendum bij de beheersovereenkomst.

CultuurNet richt hiervoor een beoordelingscommissie in, die bestaat uit o. a. experts in het ontwikkelen van een lokaal vrijetijdsbeleid, het opzetten van netwerken met sociale partners en de doelgroep mensen in armoede. Het departement CJSM zetelt als waarnemend lid in de commissie.

Op basis van het gemotiveerd advies van de beoordelingscommissie neemt de Raad van Bestuur CultuurNet een gemotiveerde eindbeslissing, inclusief de volgorde waarin de goedgekeurde lokale besturen mogen uitrollen.

De kandidaten die niet akkoord gaan met de eindbeslissing hebben recht om bezwaar in te dienen.

Een reglement regelt de concrete modaliteiten van de procedure om gelijkberechtiging te garanderen. CultuurNet garandeert dat het de procedure en de eindbeslissing voldoende bekend maakt en dat alle gemeenten en steden de kans krijgen om in te dienen, en gelijk worden behandeld.

3. Het instappen door het lokaal bestuur in een bestaande overeenkomst

Een lokaal bestuur kan er ook voor kiezen om in te stappen in een bestaande UITPASregio. Zij moeten zich dan wel aligneren op de bestaande regio.

Om de uitrol op te volgen en waar nodig bij te sturen wordt een stuurgroep opgericht waarin, naast CultuurNet, het Departement CJSM en vertegenwoordigers van de betrokken kabinetten ook de VVSG zetelen.

Deze drie opdrachten worden opgenomen in een tweede addendum aan de beheersovereenkomst met CultuurNet Vlaanderen (2012-2016) (cf. ontwerp van addendum II in bijlage)

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

2.1 Het voorstel van beslissing heeft enkel impact op de begroting van het beleidsveld Cultuur.

2.2 Bij begrotingsopmaak 2014 is 771.000 euro voorzien voor CultuurNet op begrotingsartikel HB0/1HC-H-2-D/WT. CultuurNet zal instaan voor de operationele ondersteuning en begeleiding van instappende gemeenten, steden en regio's tijdens de opstart- en implementatiefase. Voor de tussenkomst van het bovenlokale aanbod (zoals musea met nationale uitstraling, festivals, evenementen... die buiten de gemeentelijke of regiogrenzen plaatsvinden) worden de reguliere middelen van het Fonds Vrijetijdsparticipatie ingezet (jaarlijks ongeveer 500.000 euro).

2.3 Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 26 november 2014.

De Inspecteur van Financiën verleende een gunstig advies aan voorliggend dossier.

Onder verwijzing naar bovenstaande opmerkingen en meer expliciet deze aangaande de budgettaire aspecten verleent de Inspectie van Financiën een gunstig advies m.b.t. het voorstel van beslissing opgenomen in bovenvermelde ontwerpnota aan de Vlaamse Regering.

Wat de bijkomende opmerkingen van IF betreft:

2.3.1. Wettigheid, regelmatigheid en doelmatigheid

- Op basis van de gegevens opgenomen in voorgelegde ontwerpnota aan de Vlaamse Regering kan de Inspectie van Financiën niet anders dan constateren dat de uitrol van de UiTPAS in Vlaanderen in 2014 een sterke vertraging heeft gekend en dit voor alle vier de bijkomende regio's die reeds eind 2013 waren geselecteerd.

De Vlaamse Regering van 20 december 2013 (VR 2013 2012 DOC. 1551/1) besliste enkel dat de nodige voorbereidingen dienden getroffen te worden in 2014 voor een lokale implementatie van de UiTPAS in de betrokken regio's. "De Vlaams minister, bevoegd voor de culturele aangelegenheden, te gelasten de nodige voorbereidingen te treffen voor een lokale implementatie van de UiTPAS met de steden, gemeenten en regio's die het sterkst voorbereid zijn, met name Gent, Oostende, Kortrijk (regio) en Turnhout (regio)."

Derhalve is er ten opzichte van de opdracht van de Vlaamse Regering niet echt sprake van vertraging.

- De Inspectie van Financiën acht het een uitgelezen moment om bij de toevoeging van het tweede addendum bij de beheersovereenkomst 2012-2016 CultuurNet Vlaanderen eveneens het bedrag van de voor 2014 voorziene subsidie voor de uitrol van de UiTPAS (...) te herleiden tot het door 2BA14 verminderde bedrag van 771.000 EUR.

Conform deze opmerking paste ik het tweede addendum bij de beheersovereenkomst 2012-2016 met CultuurNet Vlaanderen aan (cf. bijlage 3).

2.3.2. Budgettaire aspecten

- Vanuit het oogpunt van budgettaire doelmatigheid is de Inspectie van Financiën de menig toegedaan dat een verdere bijkomende subsidiëring van de vzw CultuurNet Vlaanderen voor de verdere uitrol van de UiTPAS in 2015 en volgende jaren afhankelijk dient gemaakt te worden van een strikte monitoring van de bereikte resultaten.

Wat bovenstaande opmerking betreft, verwijs ik vooreerst naar de participatiemeting (nulmeting en vervolgmeting) die gepland is in de stad Gent om de effecten van de UiTPAS op de participatie van de inwoners van Gent in kaart te brengen. Een stuurgroep, waarin zowel mijn administratie en kabinet, de VVSG als CultuurNet zetelt, komt op geregelde tijdstippen samen om de uitrol van de UiTPAS van nabij op te volgen. Tot slot geeft het jaarverslag en de jaarafrekening van de UiTPAS een gedetailleerde inblik op de vooruitgang van de uitrol, en de bereikte resultaten.

- In voorgelegde ontwerpnota aan de Vlaamse Regering wordt gesteld dat "voor de tussenkomst van het bovenlokale aanbod de reguliere middelen van het Fonds Vrijtijdsparticipatie worden ingezet". Het moge evident zijn dat deze tussenkomst van het bovenlokale aanbod in de context van de UiTPAS geen aanleiding mag vormen tot een verhoogde inzet van de middelen van betrokken fonds.

Het is mijn bedoeling om afstemming realiseren tussen alle flankerende maatregelen die betrekking hebben op de vrijetijdsparticipatie van maatschappelijk kwetsbare groepen, waaronder het Fonds Vrijetijdsparticipatie.

De flankerende maatregelen inzake participatie (cultuur, jeugd en sport) moeten worden geactualiseerd en op mekaar afgestemd zonder ongewenste overlap én met wederzijds versterkende effecten. De drie voornaamste Vlaamse hefboomen m.b.t. vrijetijdsparticipatie voor maatschappelijk kwetsbare groepen, namelijk de lokale netwerken vrijetijdsparticipatie, het Fonds voor vrijetijdsparticipatie en de UiTPAS, kunnen mits afstemming een meer sluitend kader vormen met meer resultaat tot gevolg.

In de begroting van 2015 zijn bovendien geen extra middelen voorzien voor het Fonds Vrijetijdsparticipatie.

2.4. Het begrotingsakkoord werd verleend op 11 december 2014

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Er is geen andere weerslag op de lokale besturen dan beschreven in de nota van 4 oktober aan de Vlaamse Regering, documentnummer VR 2013 0410 DOC.1048/1.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelskader of de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het voorstel van beslissing betreft op dit moment nog geen regelgeving en vereist dus ook geen reguleringssimpactanalyse.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist

1. haar goedkeuring te hechten aan:

- 1.1 de procedure voor de verdere uitrol van de UiTPAS in Vlaanderen;
- 1.2 bovengenoemd ontwerp van het tweede addendum bij de beheersovereenkomst met CultuurNet Vlaanderen;

2. de Vlaamse minister, bevoegd voor de culturele aangelegenheden, te gelasten

2.1 de nodige initiatieven te nemen om ervoor te zorgen dat een eerste openbare oproep voor kandidaat regio's gelanceerd kan worden;

2.2 voornoemd ontwerp van addendum, in naam van de Vlaamse Regering, te ondertekenen.

De Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel) 0

Luc Jansegers

Kabinetschef

Vlaams minister voor cultuur, jeugd,
media en Brussel Sven Gatz

Sven GATZ

Bijlagen:

1. Beheersovereenkomst CultuurNet Vlaanderen 2012-2016
2. Addendum bij de beheersovereenkomst 2012-2016 met CultuurNet Vlaanderen
3. Tweede addendum bij de beheersovereenkomst 2012-2016 met CultuurNet Vlaanderen
4. Financieel plan CultuurNet 2014 (de bestemming van de middelen voor de UiTPAS wordt hier toegelicht)
5. Advies Inspectie Financiën, dd 26 november 2014
6. Akkoord Vlaams minister, bevoegd voor Financiën dd. 11 december 2014
7. Nota aan de Vlaamse Regering betreffende het testen van het kostenmodel en het uitrolscenario UiTPAS van 4 oktober 2013